

SEMINARSKA NALOGA PRI
ZGODOVINI

WINSTON LEONARD
SPENCER CHURCHILL

Rodil se je 30.11.1874 v Balenhiem Palace. Oče je bil ameriški industrijski mogočnej (Randolph), mama pa ameriška milijonarska hči. Njegovo poreklo mu je zagotovilo sprejem v elitne šole in kasneje v oborožene sile. Avtoritativen šolski sistem mu ni ustrezal in večkrat ni izdelal razreda.

Po šolanju se je potegoval za sprejem v oborožene sile, vendar dvakrat ni opravil sprejemnega izpita. Leta 1893 je postal kadet z 21. leti je postal konjeniški poročnik, spoznal, da je rojen »bojovnik«. Ko je bil daleč od šole se je pokazal še en njegov talent, pridobil si je temeljito literarno izobrazbo in začel kmalu tudi sam pisati. Do konca življenja je imel kot novinar in avtor knjig izpiljen slog, ki mu leta 1953 prinesel tudi Nobelovo nagrado za književnost za njegovo zgodovinsko delo *Druga svetovna vojna*.

Med leti 1895 in 1901 je živel kot vojak in vojni poročevalec: na Kubi, v Indiji in v drugih delih britanskega kraljestva. Ko je bil v burski vojni ujet, se mu je posrečil sprektakularen pobeg. S knjigo o tej pustolovščini in vojnimi poročili je postal znan v Veliki Britaniji.

Že leta 1899 se je neuspešno potegoval za sedež v britanskem parlamentu. Po povratku iz Burske vojne je bil najprej izvoljen kot konzervativec, kasneje pa je prestopil k liberalcem. Vzrok za prestop je bil spor okoli vprašanja »prosta trgovina ali zaščitne carine«.

V letih po 1906 je presenetil s svojo sposobnostjo kot podsekretar za kolonije, kot minister za gospodarstvo in kot notranji minister. Ko se je začel zaostrovati nemško - britanski pomorski konflikt so ga imenovali za ministra za vojno mornarico. Njegova najpomembnejša odločitev v tej vlogi pred I. svetovno vojno je bila sprememba goriva za na vojnih ladjah s premoga na nafto.

I. SV. VOJNA

Kot član vlade in poveljnik Kraljeve mornarice je sodeloval pri vseh bistvenih odločitvah v vojni. Njegov polom je bil načrt, da bi Nemčijo in Avstro-Ogrsko napadli preko njune zaveznice Turčije z juga. Izkrcaje zavezniških čet na polotoku Gallipoli pri Dardanelah je bil krvavo odbit. Moral je prevzeti posledice in je 18. maja 1915 odstopil. V novembru je odšel k oboroženim silam (v Francijo) in bil poveljnik.

Leta 1916 je zopet uspešno kandidiral za mesto v parlamentu. Imenovali so ga za ministra za oborožitev. V tej funkciji je odločilno vplival na razvoj prvih tankov, zavzemal se je tudi za vojno letalstvo. Do leta 1920 je vodil vojno ministrstvo in ministrstvi za zračni promet in kolonije. Leta 1924 je ponovno vstopil v konservativno stranko in postal finančni minister. Nasprotoval je popuščanju do nacistične Nemčije in bil proglašen za vojnega hujskača. Tako je bil 10 let pred začetkom II. svetovne vojne politično na koncu. Umaknil se je na svoje posestvo in se posvetil slikarstvu in pisanju.

Churchillovih svaril pred nacistično Nemčijo dolgo niso jemali resno, dokler ni Hitler dokazal, kako prav je imel Churchill s svojimi svarili, takrat so mu ponovno prisluhnili.

10. maja 1940 je skupaj z liberalno stranko ustanovil novo vlado. Njegovi prvi veliki nalogi sta bili evakuacija premaganih vojakov in obramba. Letalski proizvodnji je dodelil najvišji pomen. Kasneje so letalske bitke Nemčiji zadale prvi pomemben poraz.

Churchilu je bilo jasno da lahko v vojni zmaga samo ob pomoči ZDA. 11. marca.1941 je na Churchillovo pobudo Roosevelt dosegel sprejem zakona o posojilu, ki je omogočil, da so posodili Veliki Britaniji nujno potrebne vojne ladje.

14. avgusta 1941 sta se Churchill in Roosevelt srečala sredi Atlantika na bojni ladji »Prince of Wales«. Podpisala sta »Magna-Charta«, ki je določala osnove poveljne ureditve in organizacije Združenih narodov.

11. decembra 1941 je napovedal Hitler ZDA vojno in tako je dobila Velika Britanija končno na svojo stran dolgo zelenega zaveznika.

Novembra 1943 se je sestal z Stalinom in Rooseveltom na TEHERANSKI KONFERENCI, sklenili so da bodo poskušali prisiliti Nemčijo in Japonsko k kapitulaciji, obnovili razkosano Jugoslavijo ter priznali partizane kot borce proti okupatorju.

Februarja 1945 se je na JALTSKI KONFERENCI ponovno sestal z Stalinom in Rooseveltom. Tam so razpravljali o poveljni delitvi Nemčije na 4 okupacijske cone– Ameriško, Britansko, Sovjetsko in Francosko

Junija 1945 po koncu 2. sv. vojne so se še zadnjič sestali veliki trije (Stalin, Churchill in Truman) na konferenci v POTSDAMU in odločali o poveljni ureditvi Evrope, ter ustanovitvi mednarodnega kazenskega sodišča.

Prve poveljne volitve je Churchill izgubil, vendar je na drugih ponovno zmagal (1951), leta 1955 je doživel več srčnih napadov in je zato predčasno odstopil. Do svoje smrti 24.1.1965 v Londonu je živel odmaknjeno.